

Sygn. akt: WO 17/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Błuś (przewodniczący)

SSN Jerzy Steckiewicz

SSN Andrzej Tomczyk (sprawozdawca)

Protokolant Marcin Szlaga

przy udziale prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej płk. Zbigniewa Badelskiego,

w sprawie W. G., po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu w dniu 26 listopada 2015 r. wniosku prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgu Wojskowego w B. z dnia 15 stycznia 1982 r.,

- 1. wznowia postępowanie w sprawie W. G. zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgu Wojskowego w B. z dnia 15 stycznia 1982 r.;**
- 2. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. umarza postępowanie w sprawie;**
- 3. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 stycznia 1982 r. Sąd Okręgu Wojskowego w B. uznał W. G. za winnego dopuszczenia się czynu zakwalifikowanego z art. 304 § 1 k.k. z 1969 r., polegającego na tym, że „od 13 grudnia 1981 r., mimo wprowadzenia stanu wojennego nie stawił się do służby w Komendzie Zawodowej Straży Pożarnej w O., lecz z zamiarem trwałego uchylania się od tej służby pozostawał w miejscu swojego zamieszkania do dnia 29 grudnia 1981 r., kiedy to został zatrzymany przez funkcjonariuszy MO.

Za tak opisane i zakwalifikowane przestępstwo Sąd ten wymierzył mu:

- a) na podstawie art. 304 § 1 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 4 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach szczególnych w sprawach o przestępstwa i wykroczenia w czasie obowiązywania stanu wojennego (Dz.U. Nr 29, poz. 156; dalej: dekret o postępowaniach szczególnych) karę 3 lat pozbawienia wolności;
- b) na podstawie art. 4 ust. 4 dekretu o postępowaniach szczególnych karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na okres 2 lat.

Orzekł też o kosztach postępowania, w tym o opłatach, a nadto określił początek odbywania orzeczonej kary pozbawienia wolności na dzień 29 grudnia 1981 r.

Wyrok ten zapadł w postępowaniu doraźnym (rozdział I dekretu o postępowaniach szczególnych), tym samym uprawomocnił się w dniu wydania (art. 1 ust. 1 pkt 1 i art. 13 ust. 3 dekretu o postępowaniach szczególnych).

W dniu 26 października 2015 r. do Sądu Najwyższego – Izby Wojskowej wpłynął wniosek prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej o wznowienie postępowania zakończonego opisanym wyrokiem, w którym zawarto żądanie wznowienia postępowania w sprawie W. G. oraz uchylenia zaskarżonego wyroku i umorzenia postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. Jako podstawę wniosku skarżący wskazał art. 540 § 2 k.p.k. w zw. z art. 542 § 1 k.p.k. w zw. z art. 547 § 3 k.p.k. i art. 673 k.p.k.

W uzasadnieniu tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia podniesiono, że do żądania wznowienia postępowania w tej sprawie upoważnia analiza jej akt (SoW ../82 Sądu Okręgu Wojskowego w B.) w powiązaniu z treścią wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 marca 2011 r. (sygn. K. 35/98), który „...uznał m.in. za niezgodny z Konstytucją dekret z dnia 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach szczególnych”. Jak dalej wywiódł skarżący „dekret ten zawierał szereg przepisów naruszających konstytucyjne prawa i wolności obywateli. Były to przepisy proceduralne, wprowadzające tryb doraźny, na gruncie których sąd obowiązany był orzekać w każdym przypadku środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania oraz pozbawiać oskarżonego prawa do zaskarżenia wyroku zwyczajnym środkiem odwoławczym. Dekret ten zawierał także normy materialnoprawne zaostrzające kary wymierzane w postępowaniach karnych oraz obligujące sąd do orzekania kary dodatkowej pozbawienia praw publicznych”.

Cytowane okoliczności – zdaniem skarżącego – przesądzają, że podstawa wniosku oraz zawarte w nim żądania są uzasadnione mimo nieobjęcia podstawy skazania – art. 304 § 1 k.k. z 1969 r. przywoływanym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. Powołał się też na dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego w podobnych sprawach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania uznać należy za zasadny. Jak wynika bowiem z jednolitego orzecznictwa Sądu Najwyższego Izby Wojskowej, fakt nieobjęcia przywoływanym w uzasadnieniu wniosku wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego przepisów uchwały Rady Państwa z dnia 12 grudnia 1981 r. w sprawie wprowadzenia stanu wojennego ze względu na bezpieczeństwo państwa (Dz.U. Nr 29, poz. 155), którymi rozszerzono zakres odpowiedzialności karnej osób pełniących służbę w obronie cywilnej lub w jednostkach zmilitaryzowanych według przepisów odnoszących się do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, a *in concreto* podstawy skazania W. G. – art. 304 § 1 k.k., nie może powodować utraty z pola widzenia, że postępowanie w sprawie toczyło się w reżymie postępowania doraźnego ze wszystkimi jego konsekwencjami, że w podstawach wymiaru kar: zasadniczej i dodatkowej Sąd pierwszej instancji powołał przepisy dekretu o

postępowaniach szczególnych – dekretu uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją. Nie ulega więc wątpliwości, że Sąd Okręgu Wojskowego w B., wydając zaskarżony wyrok, stosował przepisy uznane za niezgodne z Konstytucją i tym samym orzeczenie to „wydane zostało” również na podstawie takich przepisów. Powoduje to, że przesłanka z art. 540 § 2 k.p.k. w rozpoznawanej sprawie zaistniała, a taka konstatacja obligowała Sąd Najwyższy do uwzględnienia wniosku prokuratora.

Z przytoczonych więc powodów orzeczono jak na wstępie.

kc